

Přednáška - Suhotra Swami

Bhagavad-gíta 12.14, Praha 12.2.1994

Téma: Vědomí Kršny je velmi sladké

*adveṣṭā sarva-bhūtānām
maitraḥ karuṇa eva ca
nirmamo nirahaṅkāraḥ
sama-duḥkha-sukhaḥ kṣamī
santuṣṭaḥ satataṁ yogī
yatātmā dṛḍha-niścayaḥ
mayy arpita-mano-buddhir
yo mad-bhaktaḥ sa me priyaḥ*

PŘEKLAD:

Kdo je prost zášti a je laskavým přítelem všech živých bytostí, kdo se nepovažuje za vlastníka a je prost falešného ega, kdo zachovává klid jak ve štěstí, tak i v neštěstí, kdo je snášenlivý, vždy spokojený, ukázněný a s odhodlaností se věnuje oddané službě s myslí a inteligencí upřenou na Mne, takový oddaný je Mi velice drahý.

VÝZNAM:

Šrí Kršna se v těchto dvou verších opět vrací k čisté oddané službě popisem transcendentálních vlastností čistého oddaného. Čistý oddaný se za žádných okolností neznepokojuje a nikomu nezávidí. Není nepřátelský ani vůči svému nepříteli; považuje jeho nepřátelství za důsledek svých špatných činů z předešlých životů. Proto je lépe trpět než protestovat. Ve Šrímad Bhágavatamu (10.14.8) se píše: *tat te 'nukampám susamíkṣaáno bhujjána evátma-kṛtam vipákam*. Kdykoliv se oddaný dostane do těžkostí a má starosti, považuje to za Boží milosrdenství. Oddaný uvažuje: „Za mé dřívější špatné činy bych měl trpět mnohem více než trpím. Je to tedy pouze díky Boží milosti, že nejsem trestán podle zásluhy a že trpím tak málo.“ Přes všelijaké svízelné okolnosti zůstává oddaný vždy klidný, mlčenlivý a trpělivý. Ke všem, i ke svým nepřátelům, se chová přátelsky. *Nirmama* znamená, že oddaný neklade velkou váhu na bolesti a nesnáze těla, poněvadž dobře ví, že není toto hmotné tělo. S tělem se neztotožňuje, a proto je bez falešného ega a zachovává klid ve štěstí i v neštěstí. Oddaný je snášenlivý a spokojený se vším, čeho se mu milostí Boha dostane. Je vždy veselý, poněvadž se nepokouší o něco těžko dosažitelného. Oddaný je naprosto dokonalý mystik, protože dokonale dodržuje pokyny svého duchovního učitele; a poněvadž ovládá své smysly, je rozhodný. Nemůže být sveden falešnými argumenty, neboť ho nikdo nemůže přimět, aby ustoupil od svého pevného odhodlání vykonávat oddanou službu. Je si zcela vědom skutečnosti, že Kršna je věčný Bůh, a proto ho nikdo nemůže rozrušit. Všechny tyto vlastnosti mu umožňují nacházet útěchu u Boha. Taková oddaná služba se vyskytuje samozřejmě vzácně,

ale oddaný se na takovou úroveň může dostat, jestliže se řídí regulativními zásadami. Kršna dále říká, že takový oddaný je Mu velice drahý, neboť Ho vždy těší všemi činy vykonávanými s naprostou oddaností.

PŘEDNÁŠKA OD HH SUHOTRY SWAMIHO:

Osmý verš v téhle kapitole je Kršnova konečná instrukce v Bhagavadgítě. Říká „Upni na Mne svou mysl a všechnu svou inteligenci zaměstnej rozjímáním o Mně, o Nejvyšší Osobnosti Božství. Tak budeš ve Mně bezpochyby neustále spočívat.“ Je to vlastně zopakování dřívějšího verše ze sedmé kapitoly. První verš sedmé kapitoly je: „Slyš, ó synu Prthy, jak Mně můžeš plně poznat, budeš-li provádět jógu plně si Mně vědom, s myslí na Mně upřenou a prost jakékoliv pochybnosti. Kršna tady říká: „Ardžuno, ó Partho, tvoje mysl by se měla upnout na Mně. Je to jóga, protože jóga znamená upínat mysl na transcendenci, ale Kršna tady říká specificky: „Upínej mysl na Mně, na Mou osobní podobu. Tímhle způsobem překonáš všechny pochybnosti a všemožnou iluzi. Tady v 8. verši 12. kapitoly říká Pán stejnou věc: „Upni svou mysl na Mně. Tak budeš ve Mně neustále žít bez jakékoliv pochybnosti.“ Jak si vzpomínáte na začátku 12. kapitoly se Ardžuna ptal Kršny: „Co je lepší, neosobní meditace nebo osobní služba Tobě?“

Tohle je Kršnova odpověď: „Nejlepší je stát se Mým oddaným a upnout na Mně mysl bez jakékoliv pochybnosti a připoutat se ke Mně.“ Co když někdo takovou láskyplnou připoutanost ke Kršnovi nevyvine? Měl by se potom stát impersonalistou? Kršna říká: „Ne, jestli nemůžeš dělat to, abys na mne upínal mysl 24 hodin denně, tak začni vykonávat *sádhana jógu*, *sádhana bhakti*. Tímhle způsobem se ta připoutanost ke Mně postupně vyvine, tím, že budeš následovat regulativní principy *sádhana bhakti*. Je to něco jako učit se řídit auto. Když jdete na první hodiny řízení, tak to může být velice nepříjemná situace. Jste nezruční, ale jakmile to člověk praktikuje, tak si na řízení zvykne. A když už má řidičský průkaz a ví, jak řídit, tak najednou je pro něj řízení radost. A vlastně k tomu začíná být připoutaný. Na začátku se toho bál: „Jak a kdy budu moci řídit auto?“ Podobně je tomu ve vědomí Kršny, kde je nejvyšší úroveň *rága*, nebo připoutanost, kdy mysl je přitahována ke Kršnovi a oddaný přirozeně nemůže ani na chvíli zapomenout. A když někdo nemá tuhle *rágu*, tak než aby se stal impersonalistou nebo májávádinem, tak má radši následovat cestu pravidel a usměrnění.

Co když z nějakého důvodu nemůže ta pravidla a předpisy dodržovat? Může se potom stát impersonalistou? Kršna říká: „Ne. Zaměstnej se prací pro Mě.“ Tady Pán odkazuje na *varnášrama dharmu*. A co když nemůže dělat ani to a zaměstnat se v *karma józe*? Pak říká Pán Kršna: „Tak se zřekni práce.“ A potom říká: „Jestli ani toto nemůžeš, začni se věnovat *gjáně*, rozvoji poznání a meditaci.“ To je Kršnova odpověď na Ardžunovu otázku – co je lepší – neosobní meditace nebo služba Tobě? Kršna dává *gjánu* nebo rozvoj neosobního poznání až na konec seznamu. Jestli si nejsi vědom Kršny, následuj *sádhana bhakti* a staň se vědomým Kršny. Jestli nemůžeš následovat *sádhana bhakti*, praktikuj *karma jógu*. Když nemůžeš praktikovat *karma jógu*, praktikuj *karma tjágu*. A jestli nemůžeš ani to, tak dobře, rozvíjej poznání, *gjánu*. Ale pak Kršna říká: „Lepší než to je *dhjána*, meditace, protože to znamená ovládnutí smyslů.“ A potom říká: „Ale lepší je věnovat se praktické činnosti a zřikat se plodů práce v Kršnově službě.“

V těchto dnešních verších Kršna oslavuje dobré vlastnosti svých oddaných. Říká: „Oddaný nezávidí, je laskavý přítel všech živých bytostí, nepovažuje se za vlastníka, je prostý falešného ega, zachovává klid jak ve štěstí, tak v neštěstí, je snášenlivý, je spokojený, sebeovládaný, a věnuje se oddané službě s odhodláním.“ A znovu „jeho mysl a inteligence je upřená na Mně.“ Znovu tento bod. A závěr je: „Takový oddaný Mi je velice drahý.“

Védská písma předepisují i jiné cesty pokroku, kde prakticky není žádné vědomí Kršny. A dokonce o nich mluví Kršna i v Bhagavad-gítě. Neříká, že ho těší. Neříká, že ten, kdo následuje karmu a gjánu nebo mystickou jógu, že Ho těší. Všechny tyto metody předepsané ve Védách vyžadují ovládnutí smyslů a mysli. Ale ta metoda, která těší Kršnu, *bhakti-jóga*, je velice sladká. Šríla Prabhupáda dával takový pěkný příklad: „Představte si, že máte dvě figurky a jedna je z cukrmandlu a ta druhá je z hlíny.“ Pak se Šríla Prabhupáda zeptal oddaných: „Kterou byste radši lízali?“ Dokonce přítomným oddaným říkal: „Co si myslíte, děti?“ Oni řekli: „No, radši bychom měli tu z cukru.“ Figurka z hlíny se dá přirovnat k suchému odříkání, cestě *karmy*, *gjány* a mystické jógy. Protože co je na těchto cestách konečným předmětem meditace? Kršna ne. Něco jiného. Na cestě *karma-kándy* jsou předmětem meditace plody, které člověk očekává od své *jaġi*. Že se snad narodí na vyšších planetách a bude si užívat vysoké úrovně smyslového požitku. Vypadá to sladce, ale není. Je to velice namáhavé. A to, co člověk nakonec dostane, je pouze dočasné. Potom je zklamaný a zaměří se místo toho na *gjánu*, *jógu*, ale potom je předmět meditace neosobní. V tom také není žádná chuť. Je to jako lízat onu hliněnou figurku. Vidíme někdy na ulici, že se prodává nějaké cukroví v lidských podobách a děti je lížou a potom jim ukousnou hlavu. Když dáte dítěti hliněnou figurku, lízne si, ale nebude ji víc chtít, protože nemá chuť. Jak tedy k tomu může být mysl připoutaná? Nakonec nemůže. Proto Kršna říká: „Jedině když se upne mysl na Mne, tak může oddaný dojít do stavu, kdy nemá žádné pochybnosti. *Karmí*, *gjání* ani jogíni se nemůžou zbavit pochybností, protože to, na co upínají svoji mysl, je bez chuti, je to suché. Tak uvažují, proč to vlastně dělají. Co bude výsledkem? Ale když upřeme mysl na Kršnu, tak je to velice sladké a Kršna tady popisuje vlastnosti svých oddaných. Transcendentální vlastnosti, jak se zbavili materialismu.

Oddaní si vlastně také odříkají – to je *vairágja*. Není to suché odříkání bez chuti, ale je to odříkání, které má spojení s Kršnou, *jukta vairágja*. Protože těší Kršnu a Kršna je s ním spokojený, získává automaticky všechny výsledky jógové snahy bez jakéhokoliv vedlejšího úsilí. A jestli chcete důkaz, podívejme se na poslední verš osmé kapitoly. <Suhotra Swami cituje verš z Bhagavad-gíty.> „Člověk, který se vydá po stezce oddané služby, překoná výsledky získané studiem Véd, prováděním obětí, pokáním a dobročinnostmi nebo filozofickým či ziskuchtivým jednáním a nakonec dospěje k nejvyššímu sídlu.“ Bez jakéhokoliv vedlejšího úsilí, jenom tím, že oddaně slouží, získává všechno, co je možné získat védskými procesy. A navíc získává to, co *karmí*, *gjání* ani *jógí* získat nemůže. A to je nejvyšší sídlo, Kršnalóka. Bhakta Karel zná dobře vědu *jukta vairágji*. *Jukta vairágja* znamená zaměstnat všechnu energii, kterou máme. To znamená tělesnou, mentální, intelektuální, nebo i to, co máme v kapsách jako peníze. Toto všechno zaměstnat ve službě Kršnovi. Bhakta Karel dělá těžkou práci v Góvindě. Pořád je aktivní. Ale vždycky, když do Góvindy přijdeme, vidíme na Karlově tváři veliký úsměv, protože je blažený. (Suhotra Swami se ptá bhakty Karla:) „Proč se pořád směješ?“

Bhakta Karel: „Já jsem blázen.“

Suhotra Swami: Prabhupáda říkal: „blázen do Kršny.“ *Jukta vairágja* znamená být blázen do Kršny. Materialista nemůže pochopit činnosti oddaného. Materialisté pracují tvrdě ve dne v noci buďto ve své restauraci, obchodu nebo továrně. Jsou pořád plni hněvu a plni zklamání a křičí. A myslí si, že to je přece normální život. Ale když vidí oddaného jako je bhakta Karel, který pořád pracuje, ale pořád má na tváři velký úsměv, tak říkají: „Asi ano, je to blázen. Proč se tolik směje? Musí s ním být něco v nepořádku, je moc šťastný. Měl by být schválen nějaký zákon proti lidem, kteří se takhle smějí.“ Ale když sloužíš Kršnovi s velkým nadšením a tvoje mysl se upíná na Kršnu, tak si nemůžeš pomoci a musíš se smát. Nemůžeš si pomoci, cítíš se transcendentálně šťastný, cítíš velké duchovní uspokojení. To je proto, že předmět oddaného je tak sladký, že to je podoba *puruši*, který je tak sladký, plný blaženosti. Tímhle úžasným pocitem blaženosti je oddaný inspirovaný dělat pro Kršnu víc a víc. Díky tomu se oddaná služba neustále rozrůstá. Jak se rozrůstají věci v hmotném světě? Kvalitou vášně. V duchovním světě se všechno zvětšuje neomezeně, bez hranic. V hmotném světě má všechno svoje hranice; i když vašeň působí nějaké rozrůstání, potom to nakonec zase přemůže kvalita nevědomosti a všechno upadá. Říkají si: „Je to moc těžké, už musíme končit.“ V duchovním světě jde všechno neomezeně. Protože tahle čistá blaženost vědomí Kršny nemá konec. Proto oddaný, který vychutnává tuhle transcendentální blaženost vědomí Kršny, okamžitě získává automaticky všechny dobré vlastnosti. Nemá spojení se hmotou. Proto se ty vlastnosti vyvíjejí, že oddaný nezávidí a je přátelský ke všem živým bytostem, nemá falešné ego atd. Pořád totiž ochutnává transcendentální blaženost.

To vidíme u Góvindy. Když přijdou hladoví lidé a je zrovna zavřeno, ale bhakta Karel je uvidí, jak tam smutně koukají do výlohy, otevře a s velkým úsměvem: „Pojďte dál, nevádí, stejně.“ To nemůžeme vidět v hmotném světě, v normálních restauracích, když přijde víkend, tak zavrou. A teď už toho mám dost a jdu domů, končím. Ale bhakta Karel si nemůže pomoci a musí pokračovat. Všichni bychom měli být stejní blázni do Kršny jako bhakta Karel. To znamená mít mysl neustále upřenou na Kršnu a pořád vychutnávat transcendentální blaženost Kršnovy společnosti. Potom všemi našimi činnostmi bude prostupovat ta transcendentální blaženost Kršnovy přítomnosti. A pak se toto hnutí bude automaticky šířit. *Karmí*, kteří hledají štěstí, přijdou do společnosti oddaných a tam bude vlna za vlnou transcendentální blaženosti. Velký úsměv a rozzářené oči a Hariból. Tak budou říkat: „To je to, co chci. Já chci být šťastný.“ Takhle se hnutí automaticky rozrůstá, automaticky přicházejí lidé a nemusíme studovat žádné příručky jak mluvit přesvědčivě, jak získávat vlivné přátele. Jen musíme stále upínat mysl na Kršnu a smát se jako bhakta Karel. Stát se blázny do Kršny.

Haré Kršna.